

HNB

EUROSUSTAV

**Očitovanje na primjedbe i prijedloge dostavljene u sklopu
javne rasprave o Nacrtu odluke o načinu provedbe nadzora
sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i izricanju
nadzornih mjera**

27. studenoga 2024.

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Hrvatska narodna banka na svojim je mrežnim stranicama 1. listopada 2024. objavila Nacrt odluke o načinu provedbe nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma i izricanju nadzornih mjera (dalje u tekstu: Nacrt odluke).

Prijedlozi i primjedbe na predloženi tekst mogli su se dostaviti do 31. listopada 2024. na adresu elektroničke pošte spnft@hnb.hr. Tijekom razdoblja savjetovanja s javnošću Hrvatska narodna banka zaprimila je dva očitovanja koja su podnijeli Aircash d.o.o. i Hrvatska udruga banaka. Ukupno je podneseno 7 prijedloga i mišljenja/upita.

Zaprimljeni prijedlozi te mišljenja/upiti i očitovanja na njih nalaze se u nastavku dokumenta.

Članak 4. stavak 1.

Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu:

"Subjekt nadzora dužan je na zahtjev Hrvatske narodne banke i u roku koji odredi Hrvatska narodna banka dostaviti sva izvješća, informacije i dokumente o svim pitanjima i okolnostima bitnima za obavljanje nadzora ili za praćenje usklađenosti subjekta nadzora s odredbama propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma."

Tekst zaprimljenog prijedloga izmijenjene odredbe:

"Subjekt nadzora dužan je na zahtjev Hrvatske narodne banke i u roku koji odredi Hrvatska narodna banka, a koji nije kraći od osam radnih dana od zaprimanja zahtjeva, osim iz opravdanih razloga, dostaviti sva izvješća, informacije i dokumente o svim pitanjima i okolnostima bitnima za obavljanje nadzora ili za praćenje usklađenosti subjekta nadzora s odredbama propisa kojima se uređuje sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma."

Očitovanje

Predložena odredba gotovo je identična odredbi iz članka 67. stavka 6. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma ("Narodne novine", br. 108/2017., 39/2019. i 151/2022.; dalje u tekstu: Zakon), a rokovi za dostavu izvješća, informacija i dokumenata sukladno navedenoj odredbi određuju se uvažavajući okolnosti svakog pojedinog slučaja. Prijedlog se ne prihvaća.

Članak 4. stavak 5.

Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu:

"Hrvatska narodna banka temelji učestalost i intenzitet izravnog i neizravnog nadzora na profilu rizika subjekta nadzora te na rizicima od pranja novca i financiranja terorizma identificiranima u Republici Hrvatskoj na temelju Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma."

Pitanje vezano uz ovu odredbu:

Može li kreditna institucija dobiti pristup podatku koji je njezin profil rizika?

Očitovanje

Predložena odredba iz Nacrta odluke gotovo je identična odredbi članka 84. stavka 2. točke 3. Zakona kojom je propisano da su nadzorna tijela dužna prilikom planiranja i provođenja nadzora, između ostalog, temeljiti učestalost i intenzitet izravnog i neizravnog nadzora na profilu rizika obveznika te na rizicima od pranja novca i financiranja terorizma identificiranima u Republici Hrvatskoj na temelju Nacionalne procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma iz članka 5. navedenog zakona.

Člankom 84. stavkom 3. Zakona također je propisano da su nadzorna tijela dužna procjenu profila rizika obveznika od pranja novca i financiranja terorizma te rizike neusklađenosti s odredbama navedenog Zakona revidirati periodički te kada dođe do bitnih promjena u poslovnim procesima i poslovnoj praksi ili razvoja u upravljanju i radu toga obveznika.

Dakle, procjena profila rizika obveznika nije konstantna već se može promijeniti kako je to naprijed obrazloženo, a Zakon ne utvrđuje obvezu nadzornim tijelima da navedenu procjenu dostavljaju obveznicima koje nadziru. Međutim, Zakon niti ne sprječava nadzorna tijela da pojedinom obvezniku na njegov zahtjev dostave informaciju o profilu rizika dotičnog obveznika.

Članak 8. stavak 2. i stavak 3.

Prijedlog odredbi upućen u javnu raspravu:

"Prije početka obavljanja izravnog nadzora subjektu nadzora dostavlja se pisana obavijest o izravnom nadzoru koja sadržava najmanje:

- 1) planirani obuhvat nadzora
- 2) podatke o osobama ovlaštenima za nadzor
- 3) datum početka obavljanja nadzora
- 4) razdoblje u kojem subjekt nadzora treba omogućiti obavljanje nadzora u sjedištu subjekta nadzora i na ostalim mjestima na kojima subjekt nadzora ili druga osoba na temelju ovlaštenja subjekta nadzora obavlja djelatnosti i poslove u vezi s kojima Hrvatska narodna banka provodi nadzor i
- 5) podatke i uvjete koje je subjekt nadzora dužan osigurati osobama ovlaštenima za nadzor, a za potrebe obavljanja izravnog nadzora."

"Obavijest o izravnom nadzoru može se dopuniti i/ili izmijeniti, o čemu se subjekt nadzora bez odgode obavještava pisanim putem."

Pitanja vezana uz ovu odredbu:

U kojem roku se može obavijest dopuniti/izmijeniti – tijekom cijelog razdoblja trajanja nadzora, nakon obavljenog izravnog nadzora no prije izdavanja nacrtu zapisnika? Može li se definirati rok? Što obuhvaća pojam dopuna, a što izmjena? Mogu li se sve točke od 1) do 5) mijenjati? Nije li svrsishodno imati podatak i o datumu završetka nadzora ili planiranom trajanju obzirom na obvezu osiguranja svih uvjeta za obavljanje izravnog nadzora?

Očitovanje

Člankom 9. stavkom 3. Nacrta odluke propisano je da se dan održavanja završnog sastanka smatra danom završetka izravnog nadzora. U skladu s time, obavijest o izravnom nadzoru može se dopuniti i/ili izmijeniti do dana održavanja završnog sastanka.

Nejasno je na što se odnosi pitanje o mogućnosti određivanja roka. S obzirom na očitovanje iz prethodnog stavka, smatramo da u odluci nije potrebno odrediti rok do kojeg se obavijest o izravnom nadzoru može dopuniti i/ili izmijeniti.

Dopuna znači da se u obavijest o izravnom nadzoru dodaju nove informacije/podaci (primjerice, proširuje se planirani obuhvat nadzora), a izmjena znači da se mijenja sadržaj obavijesti o izravnom nadzoru (primjerice, promjena podataka o osobama ovlaštenima za nadzor).

Pisanu obavijest o izravnom nadzoru moguće je izmijeniti u odnosu na sve točke stavka 2. članka 8. odluke, ali napominjemo da su izmjene i/ili dopune obavijesti o izravnom nadzoru iznimka i donose se u pravilu u slučaju nastanka neplaniranih događaja (primjerice, bolest osobe ovlaštene za provođenje nadzora koja će imati za posljedicu izmjenu obavijesti na način da se navede druga osoba) ili primjerice kada se tijekom provedbe nadzora dođe do određenih informacija koje upućuju da bi nad određenim segmentom poslovanja (koji nije bio predviđen u obavijesti o nadzoru) trebalo provesti nadzor.

Vežano za pitanje o tome nije li svrsishodno imati podatak i o datumu završetka nadzora ili planiranom trajanju obzirom na obvezu osiguranja svih uvjeta za obavljanje izravnog nadzora ističe se da isto nije potrebno jer je člankom 8. stavkom 2. točkom 3. Nacrta odluke predviđeno da se u obavijesti o izravnom nadzoru navede razdoblje u kojem subjekt nadzora treba omogućiti obavljanje nadzora.

Na osnovi zaprimljenih pitanja vezanih za članak 8. stavak 2. Nacrta odluke stavak 2. članka 8. mijenja se i glasi:

"Prije početka obavljanja izravnog nadzora subjektu nadzora dostavlja se pisana obavijest o izravnom nadzoru koja sadržava najmanje:

- 1) planirani obuhvat nadzora
- 2) imena i prezimena osoba ovlaštenih za nadzor
- 3) planirani datum početka obavljanja nadzora
- 4) razdoblje u kojem subjekt nadzora treba omogućiti obavljanje nadzora u sjedištu subjekta nadzora i na ostalim mjestima na kojima subjekt nadzora ili druga osoba na temelju ovlaštenja subjekta nadzora obavlja djelatnosti i poslove u vezi s kojima Hrvatska narodna banka provodi nadzor i
- 5) podatke i uvjete koje je subjekt nadzora dužan osigurati osobama ovlaštenima za nadzor, a za potrebe obavljanja izravnog nadzora."

Članak 8. stavak 4.

Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu:

"Obavijest o izravnom nadzoru dostavlja se subjektu nadzora najkasnije osam dana prije početka izravnog nadzora."

Tekst zaprimljenog prijedloga izmijenjene odredbe:

"Obavijest o izravnom nadzoru dostavlja se subjektu nadzora najkasnije osam radnih dana prije početka izravnog nadzora, pri čemu se rok računa od dana zaprimanja zahtjeva."

Očitovanje

Prijedlog se djelomično prihvaća i članak 8. stavak 4. mijenja se tako da glasi:

"Obavijest o izravnom nadzoru dostavlja se subjektu nadzora najkasnije osam radnih dana prije početka izravnog nadzora."

Računanje rokova nije predmet ove odluke te se stoga isti ne prihvaća.

Članak 9. stavak 2.

Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu:

"Prije dostave nacрта zapisnika o obavljenom izravnom nadzoru subjektu nadzora održava se sastanak s članovima uprave subjekta nadzora na kojem se subjekt nadzora obavještava o nalazima nadzora."

Komentar

Predloženo je da se članak 9. stavak 2. dopuni na način da se završni sastanak održava s članovima uprave subjekta nadzora i ovlaštenom osobom i/ili njezinim zamjenikom.

Očitovanje

Prijedlog se prihvaća i članak 9. stavak 2. mijenja se tako da glasi:

"Prije dostave nacрта zapisnika o obavljenom izravnom nadzoru subjektu nadzora održava se sastanak s članovima uprave i ovlaštenom osobom i/ili njezinim zamjenikom na kojem se subjekt nadzora obavještava o nalazima nadzora."

Članak 12. stavak 7.

Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu:

"Subjekt nadzora može, najkasnije 15 dana prije isteka roka iz stavka 2. ovoga članka obrazloženim zahtjevom zatražiti produljenje roka. Hrvatska narodna banka rješenjem će odlučiti o produljenju tog roka."

Pitanja i komentari vezani uz ovu odredbu

Zamijetili smo da nisu usklađeni čl. 12. st. 7. Nacrta odluke i čl. 220. st. 3. ZOKI-ja pa predlažemo da se to razjasni. Je li ova odredba primjenjiva i na rješenje iz stavka 4.? U slučaju da jest bi li bilo svrsishodno napisati u stavku 2. najkraći rok za primjenu mjera od trenutka izvršnosti rješenja? Ili ako nije onda definirati da ako je rok iz stavka 2. kraći ili jednak roku iz stavka 7. da se tada ne može zatražiti produljenje roka. Po našem mišljenju ovdje postoji pravna nesigurnost u postupanju.

Očitovanje

Člankom 220. stavkom 3. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020., 146/2020. i 151/2022.; dalje u tekstu: ZOKI) propisano je da kreditna institucija može, najkasnije 30 radnih dana prije isteka roka za otklanjanje nezakonitosti, odnosno slabosti li nedostataka utvrđenog rješenjem, obrazloženim zahtjevom zatražiti produljenje roka. Nacrt odluke donesen je na temelju Zakona, a ne na temelju ZOKI-ja te stoga ne postoje razlozi zbog kojih bi rok u kojem se može tražiti produljenje roka određenog rješenjem donesenim na temelju ZOKI-ja trebao biti jednak roku u kojem se može tražiti produljenje roka određenog rješenjem donesenim na temelju Zakona.

Temeljem članka 12. stavka 4. Zakona, Hrvatska narodna banka može, iznimno, u tijeku izravnog nadzora izdati rješenje odmah po utvrđivanju razloga za donošenje tog rješenja. Subjekt nadzora može, u skladu s odredbama stavka 7. istog članka zatražiti produljenje roka odedenog rješenjem donesenim u skladu s odredbama stavka 4. navedengo članka.

Rok za izvršenje rješenja određuje se u svakom pojedinom slučaju vodeći računa o objektivnim mogućnostima subjekta nadzora za izvršenje mjere i smatramo da nije potrebno propisati najkraći rok koji se može odrediti za provođenje mjera određenih rješenjem.

Vezano za prijedlog za uređenje mogućnosti produljenja roka u slučajevima kada je rok iz stavka 2. članka 12. kraći ili jednak roku iz stavka 7. istog članka, ističe se da u slučaju ako je rok za primjenu mjere iz rješenja jednak ili kraći od 15 dana (a što su u praksi izuzetno rijetki slučajevi) postoji mogućnost da Hrvatska narodna banka neće moći do isteka roka za primjenu mjere odučiti od zatjevu za produljenje roka.